

Deloittes evaluering av LLR-regelverket Hørings svar fra Tax Justice Network - Norge

Bruk av skatteparadiser til uønsket skattetilpasning er et spørsmål som stadig dukker opp i nyhetsbildet, nå senest med Paradise Papers-avsløringene. I følge nye beregninger taper myndigheter årlig \$500 milliarder i skatteunndragelse fra flernasjonale selskap, og \$200 milliarder av dette tapes fra lavinntekts- og lavere mellominntektsland.¹ De mange avsløringene i kombinasjon med ny kunnskap om skatteparadisenes skadelige effekt på utvikling i både rike og fattige land, har gjort at tiltak mot uønsket skattetilpasning har blitt satt på den politiske agendaen de siste årene.

Et av tiltakene som har fått bred støtte er land-for-land-rapportering (LLR). LLR er en selskapsrapportering som er ment å vise hvordan selskapers økonomiske tilstedeværelse distribueres geografisk mellom land, og som med det har potensiale til å belyse skattetilpasninger og skattemotivert overskuddsflytting til lavskattelend.

Norge var blant de første som iverksatte en rapporteringsstandard av denne typen, med sin land-for-land-rapportering for selskaper innen utvinning- og uplantet skog, som trådte i kraft fra 2014. Norge har også gått lengre enn andre tilsvarende rapporteringsforpliktelser på noen områder, blant annet gjennom å etterspørre finansiell informasjon som kan sette opplysninger om overføringer til myndighetene inn i en større kontekst. Det er denne LLR-ordningen som nå er evaluert.

Begrunnelse for våre forslag til endringer i LLR-ordningen

LLR-regelverket ble revidert i 2016, men kretsen av rapporteringspliktige selskap ble ikke vurdert endret den gang. I høringsnotatet til forslaget om endring av forskrift om land-for-land-rapportering fra 30.09.2016 skriver Finansdepartementet at "Departementet tar sikte på å komme tilbake med forslag om utvidelse av kretsen av rapporteringspliktige i forbindelse med evaluering av LLR-regelverket som er varslet i Prop. 1 LS (2013-2014)."

Dette har imidlertid tilsynelatende ikke blitt lagt vekt i evalueringsmandatet, og har dermed også kun i begrenset omfang blitt omtalt av evalueringsrapporten. Dette er uheldig, da evalueringen kunne gitt Finansdepartementet et bedre beslutningsgrunnlag for en utvidelse av kretsen av rapporteringspliktige. Dette er også spørsmålet som det hadde vært mest betimelig å fokusere på for en evaluering på dette tidspunktet, da regelverket nylig har blitt revidert kun et halvår i forkant av evalueringen, og flere av svakhetene evalueringen peker på derfor potensielt allerede er utbedret.

Vi ønsker med dette som bakgrunn i vårt høringsinnspill å legge vekt på å gi innspill på kretsen av rapporteringspliktige, da vi anser dette som det naturlige tidspunktet å vurdere en utvidelse av denne.

---

¹ Cobham, A. & Janský, P. (2017) Global distribution of revenue loss from tax avoidance: Re-estimation and country results. WIDER Working Paper 2017/55. Helsinki: UNU-WIDER.

I evalueringen er det gjort en god kartlegging av etterlevelsen av LLR-regelverket blant rapporteringspliktige foretak. Evalueringen finner at det i dag er kun 26 selskaper som rapporterer LLR etter norsk regelverk. Av disse er det kun 9 selskaper som har virksomhet utenfor Norge. Dette viser at regelverket i dag omfatter få selskaper som potensielt kan drive med overskuddsflytting og uønsket skattetilpasning til sine virksomheter i utlandet. Rekkevidden av regelverket må sies å være svært begrenset sammenliknet med den politiske oppmerksomheten man har viet LLR.

LLR bør utvides til alle sektorer

Det har vært en sterk utvikling i retning av økonomisk åpenhet om flernasjonale selskapers virksomhet, siden Norge vedtok LLR-regelverket i desember 2013. EU har innført et omfattende LLR-regelverk for banksektoren i det fjerde kapitalkravdirektivet. EU-kommisjonen har også foreslått et direktivforslag om offentlig opplysningsplikt for konsern med en årlig konsolidert omsetning over EUR 750 millioner som nå ligger til behandling i Europaparlamentet og Rådet. I praksis vil dette gjøre at selskaper som er omfattet av det som er kalt LLR for skatteformål, som er en konfidensiell rapport til skattemyndighetene, også må publisere en offentlig LLR.

Forventningen om at selskaper skal være åpne om sin økonomiske virksomhet er også i økende grad blitt fremmet av investorer. Forventningen om at store konsern rapporterer offentlige land-for-land-rapporter inngår blant annet som ett av tre kjerneforventninger i Oljefondets forventningsdokument på skatt og åpenhet.²

I Norge er støtte til en utvidelse av LLR-regelverket til alle sektorer vedtatt i finanskomiteens behandling av innføringen av land-for-land-rapportering for skatteformål (BEPS-LLR). Komiteen vedtok her at foretak som blir omfattet av dette regelverket også skal produsere offentlige land-for-land-rapporter under regnskaps- og verdipapirloven:

Stortinget ber regjeringen sørge for at selskap som etter forslagene i land-for-land-rapportering til skattemyndighetene, også blir pliktige til å rapportere etter regnskaps- og verdipapirloven, og at selskapene skal rapportere betalt inntektsskatt og påløpt inntektsskatt, antall ansatte, akkumulert fortjeneste, resultat før skattekostnad, summen av inntekter fra transaksjoner med nærstående/ikke nærstående foretak og bokført egenkapital. (Innst. 42 L (2016–2017), Vedtak B.)

Vi forventer at Departementet gjennomfører Stortingets vedtak om utvidelse av kretsen av rapporteringspliktige i forbindelse med denne evalueringen.

Fjerne skatteparadisutthull

Selskaper kan ha store inntekter i skatteparadis, uten å betale skatt der. Det er derfor svært uheldig at forskriften ikke pålegger selskaper å vise inntekter i land hvor de betaler under 800.000 kroner i skatt til myndighetene. Dette har blitt kjent som «skatteparadisutthullet» i land-for-land-rapporteringen. Denne betingelsen bør fjernes. Altså bør rapporteringsplikten etter §4, 3. ledd være

---

² NBIM. (2017) Expectations on Tax and Transparency.

<https://www.nbim.no/en/responsibility/risk-management/tax-and-transparency/>

uavhengig av materialitetsgrensen i §4, 2. ledd. Vi støtter dermed PWYPs forslag om å endre §4, 3. ledd til:

«Uavhengig av om det er plikt til å gi opplysninger om betalinger til myndigheter, skal rapporten også inneholde opplysninger om foretakets investeringer, salgsinntekt, produksjonsvolum og kostnader, fordelt på de enkelte land hvor virksomhet.»

LLR-regelverket må ikke deles opp

Vi støtter ikke forslaget om å lage et tydeligere skille mellom for LLR-regelverket utvinningsselskaper, og det såkalte LLR for skatteformål (opplysninger om overskudd mm). Som evalueringen selv peker på, er det allerede forvirring rundt LLR-regelverket blant brukerne av land-for-land-rapportene, men også blant de rapporteringspliktige (side 11). Evalueringen peker videre på at behovet for å harmonisere de ulike LLR-regelverkene rundt beste standarder, samt standardisere formater og gjøre rapporteringen lettere forståelig for både selskaper og brukere.

Vi mener derfor det ikke er hensiktsmessig å dele opp LLR-regelverket. Det er imidlertid et stort behov for å *harmonisere* LLR-regelverket gjennom standardiserte formater og begreper.

Evalueringen - relevante lærdommer og noen svakheter

Evalueringen viser at etterlevelsen av regelverket har vært relativt svak – særlig for de særnorske kravene. Dette er noe Finanstilsynet bør ta tak i, som nå har fått oppgaven med å være tilsynsorgan for regelverket.

Evalueringen har imidlertid noen svakheter. Det er nyttig at Deloitte har gjort en sammenlikning med andre innførte og foreslåtte LLR-regelverk i Europa. Det er imidlertid uheldig at det mest omfattende LLR-regelverket per i dag, land-for-land rapporteringen for banker i EU, ikke er tatt med i Deloitte's sammenlikningsgrunnlag. Dette regelverket har vært i kraft siden 2015 under EUs kapitalkravsdirektiv (CRD IV).

Vi vil også påpeke at Deloitte burde redegjort for sine økonomiske egeninteresser ifm innretningen av land-for-land-rapportering. Som et stort regnskap- og revisjonsforetak er det sannsynlig at etterlevelse etter regelverket inngår som en del av tjenestene Deloitte tilbyr. LLR er også et regelverk som er ansett som overlappende med EITI-rapporteringen. For Norge er det Deloitte som avstemmer innrapporterte betalinger og som utarbeider Norges EITI-rapport. Delvis som en følge av introduksjonen av LLR-regelverket er nå EITI i ferd med å fases ut som en selvstendig rapportering for norske utvinningsselskaper, noe som dermed vil påvirke Deloitte's inntjening. Slike forhold kunne med fordel vært gjort rede for.

Med vennlig hilsen

Sigrid Klæboe Jacobsen
Daglig leder

Peter Ringstad
Politisk rådgiver